

СЕРИЕВ БОЛАТ АБДУЛДАҰЛЫ

«СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА
ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ:
ҚЫЛМЫСТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ
АСПЕКТІЛЕРІ»

МОНОГРАФИЯ

Ташкент, 2023

І.Жансүгіров атындағы Жетісу университеті

СЕРИЕВ БОЛАТ АБДУЛДАҰЛЫ

**«СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-
ҚИМЫЛ: ҚЫЛМЫСТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ
АСПЕКТІЛЕРІ»**

МОНОГРАФИЯ

Талдықорған, 2023

УДК 343.2/.7
ББК 67.408
С37

Монография І.Жансүгіров атындағы Жетісу университеті Ғылыми кеңесімен (2023 жылғы 25 мамырдағы №10 хаттамасы негізінде) мақұлдаған.

Пікір жазғандар:

С.Т. Тыныбеков - заң ғылымдарының докторы, профессор
Д.С. Чукмаитов - заң ғылымдарының докторы, профессор

Сериев Б.А.

С37 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл: қылмыстық-құқықтық аспектілері: Монография. – Талдықорған: «Pixel» баспасы, 2023-133 б.

ISBN 978-601-216-976-8

Монография аясында оқырмандар сыбайлас жемқорлыққа қарсы сана және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет сияқты ұғымдармен танысып, сыбайлас жемқорлық қазіргі заманның құбылысы ретінде және оның тарихи тамыры туралы білім алады. Тұлғаның сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетін тәрбиелеудегі отбасының рөліне, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениеттің ұлттық негіздеріне, шет елдерде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру жолдарына және т.б. ерекше назар аударылды.

Монография жоғарғы оқу орындарындағы «Құқық» бағыты бойынша білім алатын студенттеріне, магистратура және PhD-докторантура бағыты бойынша білім алушыларға, оқытушылар мен өз бетінше ізденушілерге арналып жазылған.

ISBN 978-601-216-975-1

© Сериев Б.А. 2023
© «Pixel» баспасы. 2023

МАЗМҰНЫ

Кіріспе	3
1 Сыбайлас жемқорлықтың ұғымы және оның механизмдері	5
1.1 Сыбайлас жемқорлықтың түсінігі.....	5
1.2 Сыбайлас жемқорлықтың себептері мен оның қатерлері.....	10
1.3 Сыбайлас жемқорлықтың типологиясы	12
1.4 Сыбайлас жемқорлықтың механизмдері	17
1.5 Сыбайлас жемқорлық және оның қылмыстық құқықтағы көрінісі.....	21
2 Мемлекеттік билік органдарының жемқорлыққа қарсы саясатының теориялық негізі	27
2.1 Жемқорлықпен күрес саясатының түсінігі, қажеттілігі және даму кезеңдері.....	27
2.2 Жемқорлыққа қарсы күресте мемлекеттік билік органдарының қызметі, әдістері және механизмдері	35
2.3 «Қазақстан 2050» Стратегиясы сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың идеологиялық негізі ретінде	43
3 Мемлекеттік қызмет пен басқару мүдделеріне қарсы сыбайлас жемқорлық қылмыстарының түрлері	48
3.1 Мемлекеттік қызмет пен басқару мүддесіне қарсы қылмыстарының сипаттамасы және белгілері	48
3.2 Мемлекеттік қызмет пен басқару мүддесіндегі қылмыс құрамдары	50
3.3 Сыбайлас жемқорлық қылмыстарының жекелеген құрамдары	57
3.4 Мемлекеттік қызмет пен басқару мүддесіндегі өзге де қылмыс құрамдары.....	63
4 Қазақстан Республикасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдар бойынша қабылданатын шаралар	68
4.1 Сыбайлас жемқорлыққа ықпал ететін себептер пен жағдайлар	68
4.2 Қазақстан Республикасындағы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтың сипаты мен серпіні	71
4.3 Мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыру сыбайлас жемқорлықты төмендету факторы ретінде.....	74
5 Қазақстан Республикасындағы парақорлық және сыбайлас жемқорлық жағдайы	81
5.1 Парақорлық – сыбайлас жемқорлықтың ең қауіпті көрінісі	81
5.2 Парақорлық үшін жауаптылық көзделген қылмыс құрамдарының ерекшеліктері	86
5.3 Парақорлықты ұқсас қылмыс құрамдарынан ажырату мәселелері	93
6 Сыбайлас жемқорлықтың алдын-алуды қамтамасыз етудің мемлекеттік шаралары	97
6.1 Сыбайлас жемқорлықтың заңға сәйкес алдын алу шаралары	97
6.2 Сыбайлас жемқорлықты мемлекеттік реттеу шаралары	104
6.3 Сыбайлас жемқорлықпен күресудің заманауи әдістері.....	108
Қорытынды	127
Пайдаланған әдебиеттер тізімі	129

ҒЫЛЫМИ БАСЫЛЫМ

СЕРИЕВ БОЛАТ АБДУЛДАҰЛЫ
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ: ҚЫЛМЫСТЫҚ
ҚҰҚЫҚТЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ
Монография

Талдықорған: «Pixel» баспасы
Әріп түрі «Times New Roman». Қалыбы 60x84
Офсетті қағаз. Таралымы 1000 дана. Ш.т.б.8,3. Тапсырыс №00471